

СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

RAUF ABLYAZOV UNIVERSITY
EAST EUROPEAN

Кафедра права та інформаційної справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ І КУЛЬТУРИ

Спеціальність

Д8 ПРАВО

Освітньо-професійна
програма

ПРАВО

Освітній ступінь

БАКАЛАВР

2026 рік

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Шифр навчальної дисципліни (за ОПП)	ОК 5
Мова викладання	українська
Семестр	2
Обсяг дисципліни (у кредитах ЄКТС і годинах)	4/120
Передумови вивчення дисципліни:	-
Анотація навчальної дисципліни:	Навчальна дисципліна «Історія української державності і культури» спрямована на формування глибокого розуміння історичних процесів, що вплинули на становлення української державності та розвиток її культури. Вона охоплює ключові події та постаті, які відіграли важливу роль у формуванні національної ідентичності та культурної спадщини України. Вивчення дисципліни «Історія української державності і культури» сприяє розвитку критичного мислення та здатності аналізувати історичні факти в контексті сучасних подій. Таким чином, курс допомагає студентам усвідомити значення історичного минулого для майбутнього розвитку суспільства.
Мета і завдання навчальної дисципліни:	<i>Мета:</i> ознайомити студентів з ключовими етапами становлення української державності та розвитку її культури; усвідомлення значення історичних подій і постатей у формуванні національної ідентичності; здобуття знань про культурну спадщину України та її вплив на сучасне суспільство, а також на формування вмінь і навичок критичного аналізу історичних фактів та їхнього зв'язку з сучасними процесами; навчитись оцінювати історичні події в контексті їхнього впливу на сучасність і майбутнє; розвиток здатності студентів до критичного мислення та усвідомлення важливості історичної спадщини для подальшого розвитку суспільства. <i>Завдання:</i> – знати основні етапи розвитку української державності та культури; – засвоїти ключові етапи формування української державності від найдавніших часів до сучасності; – навчитись аналізувати вплив історичних подій на становлення національної ідентичності українського народу; – знати особливості культурного розвитку України на різних історичних етапах; – розвинути вміння критично оцінювати історичні джерела та факти; – сформувати навички наукового дослідження історичних процесів та явищ; – опанувати основні історичні поняття та терміни, необхідні для аналізу розвитку української державності та культури;

	– застосовувати історичні знання для аналізу сучасних суспільно-політичних процесів; – набути навички самостійної роботи з історичними джерелами та літературою.
Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Результати навчання:	РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

2 ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма організації освітнього процесу	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр вивчення	Обсяги за видами навчальних занять			Самостійна робота (год)	Вид індивідуального завдання	Форма підсумкового контролю (екзамен/залік)
				Лекції (год)	Практичні, семінарські (год)	Лабораторні (год)			
Денна форма навчання	4	120	2	28	14		78	контрольна робота	екзамен
Заочна форма навчання	4	120	2	4	2		114	контрольна робота	екзамен

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Становлення та еволюція української державності та національної культури

Тема 1. Вступ до вивчення історії української державності та культури. Стародавня історія України. Мультикультурність в Україні: історичний розвиток і сучасні виклики.

Розгляд предмета, основних завдань і концептуальних засад курсу. Періодизація давньої історії України. Первісні стоянки та етапи антропогенезу. Форми соціальної організації первісного суспільства. Розвиток матеріальної та духовної культури в епоху кам'яного віку. Релігійні вірування та світогляд первісних людей. Вплив скотарських і осілих племен на формування культурних традицій українських земель.

Перші державні утворення на території України. Процес розселення східних слов'ян. Еволюція землеробства, скотарства, ремесел, торгівлі у слов'янських племен.

Тема 2. Зародження української державності: Русь-Україна та Галицько-Волинська держава.

Теорії походження та формування Давньоруської держави (України-Русі, Київської Русі). Соціально-економічний та політичний устрій держави. Історичне значення прийняття християнства та його вплив на розвиток культури і державності. Зовнішньополітична діяльність Київської Русі.

Досягнення духовної культури: мова, освіта, писемність, літописання, архітектура, фрески, мозаїка, художні ремесла та музичне мистецтво. Витоки національної символіки.

Причини феодальної роздробленості та князівські міжусобиці. Роль Київського, Чернігово-Сіверського та Переяславського князівств у середньовічній історії України. Економічне і політичне зміцнення Галицького та Волинського князівств. Створення Галицько-Волинської держави, її внутрішня та зовнішня політика за правління Романа Мстиславовича та Данила Галицького. Значення середньовічних державних утворень для української історії.

Тема 3. Українська державність і культурне різноманіття в період литовсько-польської доби.

Початок литовсько-польської експансії та включення українських земель до складу іноземних держав. Особливості політичного, соціально-економічного та культурного розвитку українських територій під владою Литви та Польщі. Литовсько-польські унії та їхній вплив на українське суспільство. Втрата автономії українськими землями та наслідки цього процесу. Соціально-економічні та культурні зміни на українських землях у другій половині XIV – на початку XVII ст. Культурне різноманіття в контексті міждержавних зв'язків.

Роль Запорозької Січі в козацькому державотворенні. Передумови виникнення українського козацтва та заснування Запорозької Січі. Організація суспільно-політичного, військового та адміністративного устрою козацької республіки. Державотворча діяльність козацтва та його роль у міжнародних відносинах.

Тема 4. Козацько-гетьманська держава. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657) та доба «Руїни».

Соціально-економічне та політичне становище українських земель напередодні повстання 1648 року. Характер, рушійні сили та цілі Національно-визвольної війни середини XVII століття. Основні етапи та ключові події війни. Переяславська угода 1654 року та її інтерпретація в історичній науці. Державницька стратегія Богдана Хмельницького та її вплив на формування української державності. Політичний устрій козацької держави, організація центральної та місцевої влади. Соціально-економічний розвиток українських земель під владою Московської держави та Речі Посполитої.

Період Руїни та його наслідки для української державності. Поділ українських земель на Лівобережну та Правобережну Україну. Значення «Вічного миру» 1686 року для української історії.

Культурний розвиток українських земель у цей період, досягнення в освіті, літературі, мистецтві та релігійному житті.

Тема 5. Козацька Україна наприкінці XVII – XVIII ст. Політичні та культурні процеси.

Посилення колонізаторської політики Московського царства та обмеження автономії Гетьманської України. Впровадження органів імперського управління на українських землях. Остаточне скасування гетьманської влади у 1764 році. Ліквідація козацького самоврядування на Слобідській Україні та Лівобережжі (1765–1786 рр.). Знищення Запорозької Січі у 1775 році.

Особливості розвитку української національної культури у другій половині XVII – кінці XVIII століття. Розквіт козацького бароко як унікального культурного явища, що поєднало європейські та українські традиції.

Тема 6. Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.) Українські землі у складі Російської імперії.

Адміністративно-територіальний поділ та соціально-політичний устрій українських земель у складі Російської імперії у XIX столітті. Початки національного відродження на Наддніпрянщині: передумови, етапи розвитку та вплив революційних ідей Західної Європи. Розвиток російського суспільно-політичного руху та польського національно-визвольного руху на українських землях у XIX ст. Формування, діяльність і програмні документи Кирило-Мефодіївського товариства. Політичне життя Російської імперії у другій половині XIX ст., модернізаційні реформи 60-70-х років XIX ст. Активізація національно-визвольного руху в Наддніпрянській Україні у другій половині XIX ст.

Сутність українського національно-культурного відродження, його етапи та художні стилі. Розвиток освіти та образотворчого мистецтва. Відомі постаті української літератури: Тарас Шевченко, Пантелеймон Куліш, Іван Нечуй-Левицький, Іван Франко, Леся Українка. Поява українського професійного театру та розвиток національного музичного мистецтва.

Тема 7. Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.) Українські землі у складі Австрійської імперії.

Адміністративно-територіальний поділ та соціально-політичний устрій українських земель під владою Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX столітті. Передумови національного відродження на західноукраїнських землях. Політика австрійської влади щодо українських територій.

Створення та основні напрями діяльності «Руської трійці». «Весна народів» 1848 року в Австрійській імперії та її прояви на Східній Галичині. Вплив і наслідки подій 1848–1849 рр. на західноукраїнських землях. Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії у другій половині XIX ст.

Тема 8. Козацька Україна наприкінці XVII – XVIII ст. Політичні та культурні процеси.

Створення і програмні ідеї перших українських політичних партій. Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст. Західноукраїнські землі на початку XX ст. Українське питання напередодні Першої світової війни.

Розвиток української культури на початку XX століття.

Змістовий модуль 2. На шляху до відродження державності (XX – поч. XXI ст.)

Тема 9. Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси (1917–1921 рр.).

Причини та передумови Української революції. Створення Центральної Ради, її програма та соціальна база. Універсали Центральної Ради та їх значення. Формування Генерального Секретаріату та проголошення Української Народної Республіки. Створення маріонеткового радянського уряду в Україні та агресія більшовицької Росії. Прийняття Конституції УНР та криза Центральної Ради весною 1918 року. Гетьманський переворот і створення Української Держави під керівництвом Павла Скоропадського: особливості внутрішньої та зовнішньої політики. Падіння гетьманського режиму та утворення Директорії, її політика та соціальна база. Відновлення УНР та спроби утвердити українську державність за умов зовнішньої агресії. Створення Західноукраїнської Народної Республіки та Акт злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року. Війна з Польщею та національно-визвольний рух у Північній Буковині й Закарпатті. Встановлення радянської влади в Україні у 1919 році, прийняття першої радянської конституції України, політика більшовиків та радянсько-польська війна.

Ризький мирний договір. Падіння ЗУНР та її історичне значення. Основні уроки української національної революції та причини невдачі спроб створення української національної держави.

Культурний рух під час Центральної Ради. Підтримка розвитку української освіти, культури, видавничої справи та театрального життя. Заснування Української Академії мистецтв. Розвиток української культури в період Гетьманату Скоропадського та соціокультурна ситуація за часів Директорії.

Тема 10. Українські землі у міжвоєнний період.

Українські землі в міжвоєнний період (1918–1939). Політика військового комунізму в Україні. Голод 1921–1922 рр. та його наслідки. Впровадження нової економічної політики більшовиків в Україні. Проблеми національно-державного будівництва в умовах радянського режиму. Колективізація, розкуркулення та депортація селян. Коренізація та українізація. Трагедія Голодомору 1932–1933 рр. та його руйнівні наслідки для України. Соціально-політичні умови розвитку української культури в 20–30-х роках ХХ ст. Наступ на українську культуру та репресії проти інтелігенції. Соціально-економічне та національно-політичне становище Західної України під контролем Польщі, Румунії та Чехословаччини в 1920–1930-ті роки.

Тема 11. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).

Україна в роки Другої світової війни (1939–1945). Пакт Молотова-Ріббентропа. Напад Німеччини та СРСР на Польщу. Соціально-економічні перетворення на західноукраїнських землях. Напад Німеччини на СРСР. Окупаційний режим в Україні. Голокост. Бойові дії на території України. Діяльність УПА.

Тема 12. Повоєнні роки: відбудова та розвиток України в умовах десталінізації (1950–1960-ті рр.).

Відновлення України після війни. Діяльність Української повстанської армії. Процес радянзації Західної України. Розвінчання культу Сталіна. ХХ з'їзд КПРС. Явище «відлиги» та рух «шістдесятників». Робота П. Шелеста. Процеси русифікації в Українській РСР.

Культура в повоєнний період як складова частина тоталітарної системи. Знищення культурної спадщини за ідеологічними і національними критеріями (творчість українських митців, портрети українських політичних діячів, січових стрільців, діячів церкви тощо). Строкатість культурної політики за часів Хрущова.

Тема 13. Україна наприкінці радянської доби: криза системи та відновлення незалежності (1970–1991 рр.).

Політична ситуація в Україні: загострення кризи радянської системи. Активізація дисидентського руху: Українська Гельсінська група. Репресії проти інтелігенції та митців. Розвиток національного руху та боротьба за права людини. Посилення русифікації в Україні.

Стан української культури в умовах жорсткої ідеологічної цензури. Проблеми національної ідентичності в умовах радянського режиму. Економічна криза і соціальні проблеми: дефіцит товарів, погіршення умов життя. Зростання протестних настроїв серед молоді та робітників.

Курс на «перебудову» в Україні. Реформи М. Горбачова та їх вплив на економічне і політичне життя УРСР. Початок гласності та процеси демократизації в країні. Підвищення активності українських громадських організацій та інтелігенції. Український національно-демократичний рух. Розвиток ідеї національного відродження, виникнення опозиційних партій і організацій, боротьба за національну автономію і незалежність. Політичні та культурні зміни в результаті перебудови та гласності.

Суверенізація УРСР в умовах ослаблення радянської влади. Проголошення суверенітету України та розширення повноважень Верховної Ради УРСР. Розпад СРСР і початок процесу

відновлення незалежності України. Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Політичні та соціальні наслідки для України і світу, перехід до нового етапу державотворення.

Тема 14. Розвиток незалежної України: від державотворення до європейської інтеграції (1991–2025 рр.).

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Проголошення незалежності та формування основ суверенної держави. Прийняття Конституції України 1996 року. Етапи розвитку національного законодавства та державних інститутів. Перехід до ринкової економіки, приватизація та соціально-економічні проблеми в 1990-х роках. Суспільно-політичне життя в незалежній Україні в 1990-х роках. Формування політичних партій і громадських рухів, становлення багатопартійної системи, проблеми політичної стабільності та реформ.

Політика Президента України О. Кучми (1994–1999 рр.). Реформи в економіці та політиці, стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Помаранчева революція. Культурний розвиток України на зламі ХХ–ХХІ ст. Перетворення в культурній сфері, зміни в мистецтві, літературі та інших галузях культури в умовах незалежності та глобалізаційних процесів. Розвиток етнографічної різноманітності та мультикультурності.

Суспільно-політичне життя України у 2005–2013 роках. Період після Помаранчевої революції: політичні зміни, зростання суспільної активності та політичної поляризації. Вибори 2006 та 2010 років, політичні кризи та зміни в уряді. Зростання впливу олігархічних груп на політичне життя. Протести та громадська активність на тлі економічних і соціальних проблем.

Революція гідності (листопад 2013 – лютий 2014 років). Причини та перебіг протестів на Майдані, боротьба за європейську інтеграцію, протистояння владі Віктора Януковича. Агресія Росії проти України, анексія Криму та початок війни на Донбасі. Вплив конфлікту на політичну ситуацію в Україні та міжнародні відносини. Розвиток української культури в умовах сучасних викликів, збереження національної ідентичності та культурні трансформації в умовах війни і глобалізації. Мультикультурність в сучасній Україні.

3.2 Тематика лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Вступ до вивчення історії української державності та культури. Стародавня історія України. Мультикультурність в Україні: історичний розвиток і сучасні виклики	2	2
2.	Зародження української державності: Русь-Україна та Галицько-Волинська держава	2	
3.	Українська державність і культурне різноманіття в період литовсько-польської доби	2	
4.	Козацько-гетьманська держава. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657) та доба «Руїни»	2	
5.	Козацька Україна наприкінці XVII – XVIII ст. Політичні та культурні процеси	2	
6.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.). Українські землі у складі Російської імперії	2	
7.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.). Українські землі у складі Австрійської імперії	2	

8.	Українські землі на початку ХХ ст. Політичні рухи та національне відродження	2	2
9.	Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси (1917–1921 рр.)	2	
10.	Українські землі у міжвоєнний період	2	
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	2	
12.	Повоєнні роки: відбудова та розвиток України в умовах деєталінізації (1950–1960-ті рр.)	2	
13.	Україна наприкінці радянської доби: криза системи та відновлення незалежності (1970–1991 рр.)	2	
14.	Розвиток незалежної України: від державотворення до європейської інтеграції (1991–2025 рр.)	2	
Усього годин		28	4

3.3 Тематика семінарських занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Вступ до вивчення історії української державності та культури. Стародавня історія України. Мультикультурність в Україні: історичний розвиток і сучасні виклики	1	2
2.	Зародження української державності: Русь-Україна та Галицько-Волинська держава	1	
3.	Українська державність і культурне різноманіття в період литовсько-польської доби	1	
4.	Козацько-гетьманська держава. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657) та доба «Руїни»	1	
5.	Козацька Україна наприкінці ХVІІ – ХVІІІ ст. Політичні та культурні процеси	1	
6.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець ХVІІІ – ХІХ ст.). Українські землі у складі Російської імперії	1	
7.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець ХVІІІ – ХІХ ст.). Українські землі у складі Австрійської імперії	1	
8.	Українські землі на початку ХХ ст. Політичні рухи та національне відродження	1	
9.	Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси (1917–1921 рр.)	1	
10.	Українські землі у міжвоєнний період	1	
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	1	
12.	Повоєнні роки: відбудова та розвиток України в умовах деєталінізації (1950–1960-ті рр.)	1	
13.	Україна наприкінці радянської доби: криза системи та відновлення незалежності (1970–1991 рр.)	1	
14.	Розвиток незалежної України: від державотворення до європейської інтеграції (1991–2025 рр.)	1	
Усього годин		14	2

3.4 Самостійна робота студентів (СРС)

№ з/п	Тема СРС	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Вступ до вивчення історії української державності та культури. Стародавня історія України. Мультикультурність в Україні: історичний розвиток і сучасні виклики	4	8
2.	Зародження української державності: Русь-Україна та Галицько-Волинська держава	6	8
3.	Українська державність і культурне різноманіття в період литовсько-польської доби	6	8
4.	Козацько-гетьманська держава. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657) та доба «Руїни»	6	8
5.	Козацька Україна наприкінці XVII – XVIII ст. Політичні та культурні процеси	6	8
6.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.). Українські землі у складі Російської імперії	4	8
7.	Відродження ідеї української державності в умовах імперського поневолення (кінець XVIII – XIX ст.). Українські землі у складі Австрійської імперії	6	8
8.	Українські землі на початку XX ст. Політичні рухи та національне відродження	4	6
9.	Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси (1917–1921 рр.)	6	8
10.	Українські землі у міжвоєнний період	6	8
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	6	6
12.	Повоєнні роки: відбудова та розвиток України в умовах десталінізації (1950–1960-ті рр.)	6	10
13.	Україна наприкінці радянської доби: криза системи та відновлення незалежності (1970–1991 рр.)	6	10
14.	Розвиток незалежної України: від державотворення до європейської інтеграції (1991–2025 рр.)	6	10
Усього годин		78	114

3.5 Індивідуальні завдання

Однією з форм позааудиторної самостійної роботи студента є виконання індивідуальних завдань (ІЗ). ІЗ оцінюється окремою кількістю балів.

ІЗ студентів *денної* форми навчання складається з двох частин:

Завдання 1. Написати реферат (студент обирає тему реферату за номером у списку академічної групи)

Реферат має містити такі складові частини:

- титульна сторінка;
- план реферату (зміст роботи із позначенням сторінок на яких кожний із елементів плану викладений в рефераті);
- вступ;
- зміст;

- основна частина (складається з кількох пунктів);
- висновки;
- список використаних джерел і літератури.

Обсяг реферату має бути в межах 15-20 сторінок друкованого тексту на одній сторінці аркуша формату А4 (без списку літератури і додатків).

Всі частини реферату (ВСТУП, ЗМІСТ, пункти основної частини, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ), що є у плані, повинні бути виділені в тексті заголовками.

Текст розміщується на аркуші, обмеженому берегами: лівий не менше 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

При комп'ютерному оформленні реферату на сторінці має бути не менше 30 рядків, шрифт Times New Roman, розміром 14 кегль.

Першою сторінкою вважається титульна сторінка, другою – сторінка з змістом реферату.

Порядковий номер сторінки, починаючи з другої, проставляється посередині верхнього берега сторінки.

Реферат має містити посилання на використану літературу. Найзручнішим є спосіб оформлення посилань в міру постування джерел, наприклад [2, 3]. (Перша цифра – номер джерела, друга цифра – номер сторінки).

Кожний бібліографічний запис потрібно починати з нового рядка, літературу слід розташовувати або в алфавітному порядку авторів та назв творів, або в міру використання джерел у змісті реферату.

Теми рефератів:

1. Утвердження християнства та його вплив на розвиток давньоруської культури.
2. Пам'ятки вітчизняного державотворення за доби Київської Русі.
3. Монгольська навала на Русь та її наслідки.
4. Київська Русь і Візантійська імперія: особливості взаємовідносин.
5. Польсько-литовські унії та їх наслідки для українських земель.
6. Козацьке питання в Речі Посполитій.
7. Українське козацтво та Кримське ханство: історичні взаємовідносини.
8. Православні братства та їх роль у збереженні та розвитку української культури в XVI – XVII ст.
9. Магдебурзьке право.
10. Ренесанс в українській культурі.
11. Пакти та Конституції законів і вольностей Війська Запорозького як пам'ятка українського державотворення.
12. Історичні портрети гетьманів, кошових отаманів, козацьких полководців (Б. Хмельницький, І. Богун, І. Виговський, П. Дорошенко, І. Мазепа, П. Орлик, Д. Апостол, К. Розумовський, П. Калнишевський та ін.).
13. Архітектурно-мистецькі пам'ятки барокової культури в Україні.
14. Місце і роль «Руської трійці» в національно-культурному відродженні.
15. Україна у російсько-турецьких війнах XIX ст.
16. Українство у російсько-французькій війні 1812 р.
17. Україна і «Весна народів» 1848 р.
18. І. Франко та радикали-соціалісти в національному русі Галичини середини 70-х – 80-х рр. XIX ст.
19. Особливості українського модерну поч. XX ст.
20. Пам'ятки вітчизняного державотворення доби Центральної Ради.

21. Брестський мирний договір та його наслідки для української державності.
22. Акт Злуки УНР та ЗУНР та його значення для розвитку української державності.
23. Українське питання на Паризькій мирній конференції.
24. Історичні портрети громадсько-політичних та культурних діячів (М. Грушевський, В. Винниченко, С. Петлюра, П. Скоропадський, Є. Петрушевич та ін.).
25. Українська академія наук. Перші академіки УАН.
26. Розвиток літератури і мистецтва 1917-1920 рр.
27. Голодомори 1921-1923 рр., 1932-1933 рр., 1946-1947 рр.
28. Українізація та її визначні діячі.
29. Державотворча діяльність Української головної визвольної ради.
30. Українська культура в добу хрущовської «відлиги».
31. Дисидентський рух в Україні.
32. Історичні портрети політичних та культурних діячів ХХ ст. (за вибором студента).
33. Європейський вибір України та його реалізація на практиці.
34. Партнерство і співробітництво України з НАТО.
35. Співробітництво України з міжнародними торгівельно-економічними та фінансовими організаціями.
36. Реформування освіти та науки в незалежній Україні.
37. Розвиток літератури та мистецтва незалежної України.
38. Традиції і новаторство в українській культурі ХХІ ст.
39. Внесок українства у світову культуру.
40. Мультикультурність в сучасній Україні.

Завдання 2. Виконати індивідуальне завдання на тему: «Артефакти історії української державності та культури». Індивідуальне завдання охоплює історію України від найдавніших часів до сьогодення і включає такі основні напрями: а) «100 видатних історичних постатей в історії України»; б) «100 ключових подій в історії України»; в) «100 відомих пам'яток культурної спадщини в історії України».

Індивідуальне завдання виконується письмово в зошиті з короткою анотацією кожної історичної постаті, ключової події або пам'ятки культурної спадщини.

3.6 Форми поточного, проміжного та підсумкового контролю

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання ІЗ, проміжний контроль.

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- заслуховування і публічне обговорення підготовлених виступів, доповідей з тематики занять;
- перевірка виконання практичних завдань на аудиторних заняттях;
- усне опитування або письмовий контроль на аудиторних заняттях;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання ІЗ здійснюється у формі перевірки виконання контрольної роботи.

Проміжний контроль проводиться у формі усного і письмового опитування за матеріалами тем змістових модулів курсу.

Формою *підсумкового контролю* з навчальної дисципліни «Історія української державності і культури» є екзамен.

При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle.

3.7 Методика навчання

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання).

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, написання рефератів, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

4 КРИТЕРІЇ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кожний вид поточної навчальної роботи студента оцінюються за 5-бальною шкалою.

Критерії оцінювання роботи студентів на семінарських, практичних заняттях, виконання завдань СРС:

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання виконання індивідуальних завдань (ІЗ)

Оцінка	Критерії оцінювання
10 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
8-9 балів	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
7 балів	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
6 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
5 балів	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
< 5 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Згідно з діючою системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка виставляється на підставі суми накопичених балів студентом, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІЗ, складання екзамену.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний, рубіжний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	40 балів (підсумковий контроль)
--	--	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний, рубіжний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)
--	---	---------------------------------

Підсумкова семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з вивчення навчальної дисципліни «Історія української державності і культури» є:

- тести;
- реферат;
- усні, письмові відповіді при проведенні контрольних заходів (рубіжний контроль);
- доповіді і виступи на семінарських заняттях;
- усні відповіді під час проведення опитування на заняттях;
- звіти з виконання завдань СРС;
- звіти з виконання практичних завдань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Електронні ресурси: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів.

7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бойко В. Історія України: підручник. К.: Академія, 2021. 640 с. URL: <https://uahistory.co/book/boyko.html>
2. Борисова О. В. Історія української державності: підручник: у 2 т. Т. 1: Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. МОН України ; Луганськ. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2018. 344 с.
3. Головка В. Вторгнення. 2022. Широкомасштабна агресія Росії проти України. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2023. 602 с. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0017873.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=0
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. Київ: Генеза, 2019. 656 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hrytsak_Yaroslav/Narys_istorii_Ukrainy.pdf

5. Дорошко М. Історія України : знакові події та особистості. Київ : ТОВ «ОСНОВА-ПРИНТ ПЛЮС», 2021. 472 с.
6. Кордон М. Українська і зарубіжна культура. 3-е вид. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 584 с. URL: https://library.kre.dp.ua/Books/2-4%20kurs/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/Kordon_Ukr_ta_zarub_kultura_2010.pdf
7. Кульчицький С.В., Власов В.С. Історія України. Довідник для абітурієнтів та школярів. Повний курс підготовки для вступу до вищих навчальних закладів. К.: Літера-ЛТД, 2018. 528 с.
8. Лазарович М. В. Ілюстрована історія України: короткий курс лекцій. 4-те вид., виправл. і доп. Тернопіль : Джура, 2018. 616 с.
9. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Х.: Клуб сімейного дозвілля. 2018. 496 с.
10. Світлична В. В. Історія України: навч. посібник. 9-те вид., доп. Київ: Каравела, 2019. 408 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/228-storya-ukrani-svtlichna-vv.html>